

от проф. д-н Екатерина Матеева по конкурс за заемане на академичната длъжност „професор“ в УНСС по професионално направление 3.6. Право, научна специалност Гражданско и семейно право (Гражданско и търговско право), публикуван в ДВ, бр. 65 от 08.08.2025 г., съгласно решение на АС на УНСС № 3/25.06.2025 г.

УНИВЕРСИТЕТ ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО

СТАНОВИЩЕ

От: От проф. Екатерина Илиева Матеева, д.н.
Професор по Гражданско право
Професионално направление 3.6 Право
Научна специалност Гражданско и семейно право
СУ „Св. Климент Охридски“, Юридически факултет,
Катедра Гражданскоправни науки

Относно: Конкурс за заемане на академичната длъжност „**професор**“ в УНСС по професионално направление 3.6. Право, научна специалност Гражданско и семейно право (Гражданско и търговско право), публикуван в ДВ, бр. 65 от 08.08.2025 г., съгласно Решение на АС № 3/25.06.2025 г. на УНСС.

1. Информация за конкурса

Конкурсът е обявен за нуждите на катедра Частноправни науки на Юридически факултет на УНСС, съгласно заповед № 2701/1. 10. 2024 г. на Ректора на УНСС и решение на АС № 3/25.06.2025 г.

Участвам в състава на научното жури по конкурса съгласно заповед № 3133/07.10.2025 г. на заместник-ректора по НИД на УНСС. На проведеното първо заседание на членовете на научно жури ми е възложено и съм приела да представя становище по настоящия конкурс (протокол № 72 от 10.10.2025 г.).

Представям становището ми в срок.

2. Кратка информация за кандидатите в конкурса

Доц. д-р Захари Емилов Торманов е единствен кандидат за заемане на академичната длъжност „професор“ в настоящата конкурсна процедура.

Кандидатът е доктор по право от 15.07.2011 г.

От месец април 2014 г. до настоящия момент заема академичната длъжност доцент по професионално направление 3.6. Право, научна специалност “Гражданско и семейно право (Гражданско и търговско право)” в Юридически факултет на УНСС, катедра Частноправни науки.

От месец януари 2025 г. кандидатът е ръководител на катедра Частноправни науки на Юридически факултет на УНСС.

В периода ноември 2019 г. ноември 2023 г. кандидатът е бил декан на Юридически факултет на УНСС.

В продължение на 9 години в периода 2010-2019 г. кандидатът е изпълнявал функциите на научен секретар на катедра Частноправни науки на Юридически факултет на УНСС.

Становище от проф. д-ян Екатерина Матеева по конкурс за заемане на академичната длъжност „професор“ в УНСС по професионално направление 3.6. Право, научна специалност Гражданско и семейно право (Гражданско и търговско право), публикуван в ДВ, бр. 65 от 08.08.2025 г., съгласно решение на АС на УНСС № 3/25.06.2025 г.

От месец декември 2023 г. кандидатът е заместник председател на Общото събрание на УНСС.

Кандидатът има придобита адвокатска правоспособност от 22. март 1996 г.

3. Изпълнение на изискванията за заемане на академичната длъжност

От представените от кандидата в настоящата конкурсна процедура писмени документи по образец, представляващи Карта за изпълнение на количествените изисквания за заемане на академичната длъжност „професор“ в УНСС и Карта за изпълнение на качествените изисквания за заемане на академичната длъжност „професор“ в УНСС, се констатира, че кандидатът отговаря на количествените и качествените изисквания, предвидени в действащото законодателство на РБ (чл. 26 ЗРАСРБ и чл. 1а, ал. 1 ППЗРАСРБ), както и на допълнителните количествени и качествени изисквания, приети от Академическия съвет на УНСС по професионални направления с акредитирани докторантски програми в научна област 3. Социални, стопански и правни науки. Специално заслужава да се отбележи, че по редица групи показатели кандидатът надхвърля минималните изисквания.

Същите констатации са отразени и в единодушното решение на Съвета по хабилизация при УНСС, взето на негово редовно заседание, видно от представения по настоящата конкурсна процедура протокол № 10 от 7.05.2025 г.

4. Оценка на учебно-преподавателската дейност за всеки кандидат поотделно

Видно от служебна бележка изх. № УДОК 2103/24.09.2025 г., изд. от дирекция „Учебна дейност“ на УНСС, кандидатът има богат и дългогодишен (повече от 20 години) професионален опит в академичното преподаване на правни знания по частноправни дисциплини на студенти по специалността „Право“ в Юридически факултет на УНСС.

В продължение на 10 години, в периода октомври 2004-март 2014 г., кандидатът е водил семинарни упражнения по частноправни дисциплини с пълна академична заетост в качеството си на щатен преподавател - редовен асистент, ст. асистент и гл. асистент, а от месец април 2014 г. до настоящия момент изнася лекционни курсове по задължителни и избираеми учебни дисциплини по учебния план на специалност „Право“ в ЮФ на УНСС, и по-специално по Търговско право, по Договорно право, по Туристическо право.

Освен това, от 1996 г. насам кандидатът участва като обучител към ЦОА „Кръстю Цончев“ със свои лекции и презентации в материята на договорното право, които е изнасял пред АК-Варна, АК-Хасково и АК-Велико Търново.

Богатият преподавателски опит и изследователските приноси на кандидата за развитието на частноправната доктрина, както и публикуваните от него учебни материали (напр., учебник „Търговско право“. Второ изд., ИК УНСС, С., 2023 г., 371 страници, макар същият да е разработен и адаптиран за студенти от други специалности, различни от „Право“) са добра основа и за по-нататъшната му учебно-преподавателска работа при заемане на академичната длъжност „професор“ в ЮФ на

УНСС по настоящия конкурс и свидетелстват за високата степен на неговата подготвеност за пълноценно и ползотворно осъществяване на академичната му дейност.

Кандидатът има осъществени научни ръководства на успешно защитили докторанти на ЮФ на УНСС, както и участия и ръководство на научни и образователни проекти.

Макар и не на първо място, от значение е и обстоятелството, че кандидатът не само е осъществявал непосредствено учебно-преподавателска дейност в ЮФ на УНСС в продължение на повече от две десетилетия, но и че има организационен опит, свързан с участието му в академичните органи за управление на този вид дейност в УНСС (като ръководител на катедра и декан на ЮФ и заместник председател на Общото събрание на УНСС), което несъмнено говори за признанието и уважението, с които се ползва той от страна на своите колеги и студенти, както и за професионалните му качества и обща подготвеност за пълноценно изпълнение на функциите, включени в длъжностната характеристика за академичната длъжност по настоящия конкурс.

5. Кратка характеристика на представените научни трудове/публикации

В настоящата конкурсна процедура кандидатът участва с една отпечатана монография „Паричното правоотношение“, С.: Сиби, 2025 г., 342 страници, както и с пет научни статии, първите четири от които са публикувани в специализираната правна периодика с научно рецензиране, а именно в сп. „Бизнес и право“ (бр. 1/2019 г. и бр. 1/2021 г.) и в сп. „Общество и право“ (бр. 3/2025 г. и бр. 5/2025 г.), а последната под заглавие „Съществена непредвидима промяна в обстоятелствата и отражението ѝ върху договор за обществена поръчка“ е поместена в колективен том с научно рецензиране, озаглавен „Юридически, икономически и исторически аспекти на държавното регулиране върху стопанската дейност“: Сборник с доклади от научна конференция, проведена на 23 юни 2022 г. (с. 40-45). София: Издателски комплекс - УНСС.

Извън това, кандидатът е автор на множество други трудове с теоретично и практическо значение (студии, статии, книги) и учебни материали, които са намерили отражение в приложенията към конкурсната документация карти за изпълнение на количествените и на качествените изисквания за заемане на академичната длъжност „професор“ в УНСС.

Монографията „Паричното правоотношение“ е първото в нашата теория систематично изследване на най-важните и най-често срещани в гражданския и търговския оборот видове вземания и задължения, а именно паричните. Това обстоятелство, само по себе си, предопределя голямото теоретично и практическо значение на изследването. Важността на изследването се подсилва от направените от автора теоретично обосновани предложения за подобряване на действащата у нас правна уредба, които са систематизирани в заключителната част на труда (напр., такива, свързани с уредбата на местоизпълнението на паричните задължения и др., с. 330, 332 от труда).

Изследването е структурирано във въведение, три глави, всяка от които е обособена в параграфи и подпараграфи с последователна номерация и предметни

Становище от проф. д-ян Екатерина Матеева по конкурс за заемане на академичната длъжност „професор“ в УНСС по професионално направление 3.6. Право, научна специалност Гражданско и семейно право (Гражданско и търговско право), публикуван в ДВ, бр. 65 от 08.08.2025 г., съгласно решение на АС на УНСС № 3/25.06.2025 г.

заглавия и заключение, в което са изведени основните научни и научно-приложни приноси на изследването, както и направените предложения *de lege ferenda*. Трудът има богато подлиние, обхващащо 547 бележки, повечето от тях с предметно съдържание и позоваване на използваните библиографски източници и съдебна практика. Към труда е приложен списък с използваната научна литература, включващ 135 библиографски единици от български автори и 28 от чужди автори. Последователно са разгледани понятието, общата характеристика и съдържанието на паричното правоотношение, парите като обект на правоотношенията, основанията за възникване на паричните правоотношения и материята на изпълнението на паричните задължения. Системата и структурата на труда са в правнологическо съответствие с избраната тема и способстват за постигане на целите и научните задачи, които си е поставил авторът във връзка с обосноваване на възгледа си за паричното правоотношение като институт на обективното право, както и във връзка с аналитичното изясняване на понятието и съдържанието на паричните правоотношения, видовете юридически факти на частното право, от които същите възникват и особеностите при изпълнението на паричните задължения в гражданския и търговския оборот.

Научните статии и студии, представени за участие в настоящата конкурсна процедура, са посветени на актуални въпроси на българската частноправна доктрина и съдебна практика, опират се на богат научен апарат и анализ на релевантната съдебна практика. В преобладаващата си част статиите и студиите анализират задълбочено въпроси, свързани с отделни аспекти на темата на монографията „Паричното правоотношение“, като обогатяват и допълват научната аргументация към основните тези на автора, развити в монографичния му труд. Сред тях специално заслужава да бъдат открити значимите за задължителната тълкувателна практика на ВКС приноси в студията „Начало и продължителност на давностния срок за периодични вземания (вноски) по договори за заем и за банков кредит (Анализ на съдебната практика и поставеният за тълкуване въпрос по тълкувателно дело № 3 от 2023 г. на ВКС, ОСГТК), публикувана в сп. Бизнес и право, 2023 г., бр. 1, с. 5-24, в която се прави аналитичен преглед на изразените в съдебната практика и доктрината възгледи относно практически значимия въпрос на началото на течение на давностния срок при периодичните вземания по договори за заем и за банков кредит и образуването в тази връзка тълкувателно дело пред ОСГТК на ВКС. Заслужава специално да се подчертае, че тълкувателните изводи, обосновани в посочената студия, са възприети изцяло по същество в ТР № 3/2023 от 21.11.2024 г. на ОСГТК на ВКС, с което кандидатът е допринесъл конкретно за развитието на задължителната тълкувателна практика на ВКС.

6. Синтезирана оценка на основните научни и научно-приложни приноси на кандидатите

Хабилитационният труд „Паричното правоотношение“ е първото в специализираната ни литература монографично изследване, в което на систематичен теоретичен анализ са подложени специфичните правни признаци на паричните задължения и насрещните им парични вземания, разгледани като елементи от съдържанието на паричното правоотношение. Вzeti поотделно,

паричните задължения и вземания са били предмет на множество теоретични изследвания в нашата доктрина, като се започне от учебните курсове по редица задължителни дисциплини (по облигационно право, обща част на гражданското право, търговско право, изпълнителен граждански процес и т.н.), мине се през отделни монографии и коментари и се стигне до изобилие от научни статии, засягащи възникването, изпълнението, последиците от неизпълнението на парични задължения, способите за принудително изпълнение на парични задължения и т.н. За първи път обаче доц. Торманов е направил опит да обоснове една по-обща и цялостна догматична представа на *паричното правоотношение като отделен правен институт* в системата на обективното ни право. Макар практическото значение на тази научна теза да е въпрос на проверка във времето, не може да се отрече, че представеният от кандидата труд е плод на оригинални и задълбочени научни търсения и опити да се представи едно *общо, систематично учение за паричното правоотношение*, включващо изясняването на специфичните му правни белези, на неговото съдържание, на парите като негов обект, на правопораждащите го юридически факти на частното право, както и въпроси на изпълнението на парични задължения. В този дух с приносен характер е и опитът на автора да представи в глава втора от труда общата картина на тази част от основанията за възникване на парични вземания и задължения, които носят характера на *правопораждащи юридически факти на частното право*. Макар немалка част от тези основания да са били вече предмет на отделни, самостоятелни и подробни монографични изследвания и студии в нашата доктрина (напр., отделните монографии, посветени на договора за банков кредит, на банковата гаранция, на менителницата и записа на заповед, на чека, на отговорността от непозволено увреждане, на неоснователното обогатяване, на воденето на чужда работа без пълномощие и прочие), включването им в глава втора от труда „Паричното правоотношение“ е израз на стремежа на автора да обоснове тезата си за паричното правоотношение именно *като отделен правен институт и да развие своята по-обща теоретична концепция в тази насока*. В този смисъл авторът е проявил последователност и систематичност в своите научни усилия за аргументиране на тезата си. В същия дух следва да бъде оценявано и изложението в глава трета от труда, посветена на основните въпроси, свързани с изпълнението на паричното задължение. Извън общия си приносен характер си за развитието на българската частноправна теория, както и редица от теоретичните положения, изложени в изготвената от кандидата и представена в настоящата процедура *справка*, рецензияният труд съдържа и конкретни научно-приложни приноси, свързани с направени от автора предложения за усъвършенстване на правната уредба на паричните вземания и задължения.

7. Основни критични бележки и препоръки

Струва ми се, че монографичният труд „Паричното правоотношение“ би спечелил от гледна точка на научния си принос, а най-вече с оглед на практическото си значение, ако в частта относно електронните пари засягаща криптовалутите (с. 73 от труда), авторът беше анализирал и проблема за съотношението между понятието

Становище от проф. д-он Екатерина Матеева по конкурс за заемане на академичната длъжност „професор“ в УНСС по професионално направление 3.6. Право, научна специалност Гражданско и семейно право (Гражданско и търговско право), публикуван в ДВ, бр. 65 от 08.08.2025 г., съгласно решение на АС на УНСС № 3/25.06.2025 г.

„електронни пари“ и въведените с чл. 3, точки 6 и 7 от Регламент (ЕС) 2023/1114 на Европейския парламент и на Съвета от 31 май 2023 година относно пазарите на криптоактиви и за изменение на регламенти (ЕС) № 1093/2010 и (ЕС) № 1095/2010 и на директиви 2013/36/ЕС и (ЕС) 2019/1937 (ОВ L 150, 9.6.2023, р. 40–205) понятия „токен, обезпечен с активи“ като вид криптоактив, който не е токен за електронни пари и при който е налице стремеж за поддържане на стабилна стойност чрез обвързването ѝ с друга стойност или право, или комбинация от тях, включително една или повече официални валути и „токен за електронни пари“ като вид криптоактив, който има за цел да поддържа стабилна стойност чрез обвързването ѝ със стойността на дадена официална валута. Второто разграничение е особено съществено, предвид обстоятелството, че токенът се издава за електронни пари, т.е. се определя като стейбълкойн (stablecoin), което налага неговото отграничение от електронните пари. В тази връзка могат да бъдат проучени “Official Reports of the European Central Bank”, както и препоръките на Базелския комитет за банков надзор относно употребата на криптоактиви като разплащателно средство (и произтичащите от това рискове, свързани с изпиране на пари и финансиране на тероризма и др. под.). Предвид голямата практическа значимост на тези въпроси, бих препоръчала тяхното разглеждане при следващото издание на труда, още повече, че междувременно се натрупва и практика по прилагането на посочените разпоредби.

Държа специално да подчертая, че тези и другите възможни бележки и препоръки не се отразяват върху общата ми положителна оценка за научната стойност и практическо значение на монографичния труд на доц. Торманов, нито са от естество да омаловажат неговите приноси и полезност за развитието на българската частноправна доктрина, нормотворчество и съдебна практика.

8. Заключение

Въз основа на изложените по-горе съображения намирам, че кандидатурата на **доц. д-р Захари Емилов Торманов** отговаря на всички необходими материалноправни изисквания, установени в разпоредбите на чл. 29, ал. 1 ЗРАСРБ, правилника за прилагането на закона и количествените и качествени изисквания за заемане на длъжността „професор“ в УНСС, приета от Академическия съвет на УНСС в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.6 Право (Гражданско и семейно право).

С оглед на това предлагам на почитаемото научно жури да гласува положително и да предложи на Факултетния съвет на Юридически факултет на УНСС **доц. д-р Захари Емилов Торманов да бъде избран на академичната длъжност „професор“ в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.6 Право (Гражданско и семейно право/ Гражданско и търговско право) в Юридическия факултет на УНСС.**

София, 13. ноември 2025 г.

.....
Проф. д-он Екатерина Матеева

OPINION

By:

Prof. Ekaterina Ilieva Mateeva, D.Sc.
Professor of Civil Law
Professional Field 3.6 Law
Scientific Specialty: Civil and Family Law
Sofia University “St. Kliment Ohridski”, Faculty of Law
Department of Civil Law Sciences

Concerning: Competition for occupying the academic position of “**Professor**” at the University of National and World Economy (UNWE) in professional field 3.6. Law, scientific specialty *Civil and Family Law (Civil and Commercial Law)*, announced in the State Gazette, issue No. 65 of 08.08.2025, pursuant to Decision No. 3/25.06.2025 of the Academic Council of UNWE.

1. Information on the Competition

The competition has been announced for the needs of the Department of Private Law Sciences at the Faculty of Law of UNWE, pursuant to Order No. 2701/1.10.2024 of the Rector of UNWE and Resolution No. 3/25.06.2025 of the Academic Council.

I participate in the scientific jury for this competition pursuant to Order No. 3133/07.10.2025 of the Vice-Rector for Research and International Affairs of UNWE. At the first meeting of the members of the scientific jury, I was assigned, and I accepted, the task of preparing an opinion on the present competition (Minutes No. 72 of 10.10.2025). I hereby submit my opinion within the prescribed deadline.

2. Brief Information about the candidates in the competition

Assoc. Prof. Dr. Zahari Emilov Tormanov is the sole candidate for the academic position of “professor” in the present competition procedure.

The candidate has held the academic degree of Doctor of Law since 15 July 2011.

Since April 2014, he has held the academic position of Associate Professor in professional field 3.6. Law, scientific specialty “Civil and Family Law (Civil and Commercial Law)” at the Faculty of Law of UNWE, Department of Private Law Sciences.

Since January 2025, the candidate has been Head of the Department of Private Law Sciences of the Faculty of Law of UNWE. In the period November 2019 – November 2023, he served as Dean of the Faculty of Law of UNWE. For a period of nine years, from 2010 to 2019, the candidate performed the functions of Scientific Secretary of the Department of Private Law Sciences of the Faculty of Law of UNWE.

Since December 2023, the candidate has been Deputy Chair of the General Assembly of UNWE.

The candidate has been certified as a lawyer since 22 March 1996.

3. Fulfillment of the requirements for holding the academic position

From the written documents submitted by the candidate in the current competition procedure — namely, Chart of Compliance with Quantitative Requirements for holding the academic

Становище от проф. д-юн Екатерина Матеева по конкурс за заемане на академичната длъжност „професор“ в УНСС по професионално направление 3.6. Право, научна специалност Гражданско и семейно право (Гражданско и търговско право), публикуван в ДВ, бр. 65 от 08.08.2025 г., съгласно решение на АС на УНСС № 3/25.06.2025 г.

position of “professor” at UNWE and Chart of Compliance with Qualitative Requirements for holding the academic position of “professor” at UNWE — it is established that the candidate meets both the quantitative and qualitative requirements provided for in the applicable legislation of the Republic of Bulgaria (Art. 2b of the Act on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria (ADASRB) and Art. 1a, para. 1 of the Implementing Regulations of the ADASRB), as well as the additional quantitative and qualitative requirements adopted by the Academic Council of UNWE for professional fields with accredited doctoral programs in scientific field 3. Social, Economic, and Legal Sciences. It is particularly worth noting that for several groups of indicators the candidate exceeds the minimum thresholds.

The same findings are reflected in the unanimous decision of the Habilitation Council of UNWE, taken at its regular session, as shown by Minutes No. 10 of 7.05.2025 submitted in the present competition procedure.

4. Evaluation of the Teaching Activity of each Candidate separately

According to Certificate No. UDOK 2103/24.09.2025 issued by the Directorate “Educational Activities” of UNWE, the candidate has extensive and long-standing (more than 20 years) professional experience in academic teaching in private-law disciplines to students in the specialty “Law” at the Faculty of Law of UNWE.

For 10 years, in the period October 2004 – March 2014, the candidate conducted seminar classes in private-law disciplines with full academic teaching workload in his capacity as full-time lecturer — assistant, senior assistant, and chief assistant. Since April 2014 to the present moment, he has lectured in compulsory and elective disciplines in the curriculum of the “Law” specialty at the Faculty of Law of UNWE, in particular in Commercial Law, Contract Law, and Tourism Law.

In addition, since 1996 the candidate has served as a trainer at the Krastyu Tsonchev Center for Attorneys’ Training (ECA), delivering lectures and presentations on contract law to the Bar Associations of Varna, Haskovo, and Veliko Tarnovo.

The candidate’s extensive teaching experience and his scholarly contributions to the development of private-law doctrine, as well as the teaching materials he has published (e.g., the textbook *Commercial Law*, 2nd ed., UNWE Publishing House, Sofia, 2023, 371 pages, even though it is developed and adapted for students from specialties other than “Law”), provide a solid foundation for his continued academic teaching activity upon holding the academic position of Professor at the Faculty of Law of UNWE. They also attest to the high level of his preparedness for the full and effective performance of his academic duties.

The candidate has supervised doctoral students at the Faculty of Law of UNWE who have successfully defended their dissertations, as well as participated and led scientific and educational projects.

Although not of primary importance, it is also relevant that the candidate has not only engaged in direct teaching activity at the Faculty of Law of UNWE for more than two decades but has also acquired significant organizational experience through his participation in academic governance bodies of this type of activity at UNWE (as Head of Department, Dean of the Faculty of Law, and Deputy Chair of the General Assembly of UNWE). This clearly demonstrates the recognition and respect he enjoys among his colleagues and students, as well as his professional qualities and overall preparedness for the proper

Становище от проф. д-он Екатерина Матеева по конкурс за заемане на академичната длъжност „професор“ в УНСС по професионално направление 3.6. Право, научна специалност Гражданско и семейно право (Гражданско и търговско право), публикуван в ДВ, бр. 65 от 08.08.2025 г., съгласно решение на АС на УНСС № 3/25.06.2025 г.

performance of the functions included in the job description for the academic position at stake in the present competition.

5. Brief Description of the Submitted Scientific Works / Publications

In the present competition procedure, the candidate participates with one published monograph, *“The Monetary Legal Relationship,”* Sofia: Sibi, 2025, 342 pages, as well as with five scientific articles. The first four articles have been published in scientific reviewed specialized legal journals, namely in *Business and Law* (issues 1/2019 and 1/2021) and in *Society and Law* (issues 3/2025 and 5/2025). The fifth article, entitled *“Material Unforeseeable Change of Circumstances and Its Impact on a Public Procurement Contract,”* is included in a scientific reviewed collective volume: *“Legal, Economic and Historical Aspects of State Regulation of Economic Activity”: Proceedings of the Scientific Conference held on 23 June 2022* (pp. 40–45). Sofia: Publishing Complex – UNWE.

In addition to these, the candidate is the author of numerous other works of theoretical and practical significance (studies, articles, books) and teaching materials, which are reflected in the compliance charts for the quantitative and qualitative requirements for holding the academic position of Professor at UNWE, attached to the competition documentation.

The monograph *“The Monetary Legal Relationship”* is the first systematic study in Bulgarian legal theory devoted to the most important and most frequently encountered types of claims and obligations in civil and commercial circulation—namely, monetary claims and obligations. This fact alone predetermines the substantial theoretical and practical importance of the research. Its significance is further strengthened by the author’s theoretically grounded proposals for improving the existing legal framework, systematized in the final part of the work (e.g., proposals concerning the legal regulation of the place of performance of monetary obligations, etc., pp. 330, 332 of the monograph).

The study is structured into an introduction, three chapters—each divided into paragraphs and sub-paragraphs with consecutive numbering and thematic titles—and a conclusion, in which the main scholarly and applied contributions of the research are summarized, together with the proposals *de lege ferenda*. The work contains extensive footnotes—547 in total—most of them substantive and containing references to the relevant bibliography and juridical practice. A bibliography is attached, comprising 135 works by Bulgarian authors and 28 works by foreign authors. The concept, general characteristics, and content of the monetary legal relationship, money as the object of the legal relationship, the grounds for the emergence of monetary legal relationships, and the legal matters relating to the performance of monetary obligations are examined in a consecutive and logically structured manner. The system and structure of the research correspond to the chosen subject and support the achievement of the author's aims and scientific tasks—namely, substantiating his understanding of the monetary legal relationship as an institute of objective law, clarifying its concept and content, identifying the private-law legal facts from which such relationships arise, and analyzing the specific features of the performance of monetary obligations in civil and commercial transactions.

The scientific articles and studies submitted in this competition address topical issues of Bulgarian private-law doctrine and judicial practice. They rely on a rich scholarly apparatus and an analysis of the relevant judicial practice. Most of them examine in depth particular aspects of the topic of the monograph *“The Monetary Legal Relationship,”* thereby enriching and complementing the scientific argumentation underlying the main theses developed in the

Становище от проф. д-он Екатерина Матеева по конкурс за заемане на академичната длъжност „професор“ в УНСС по професионално направление 3.6. Право, научна специалност Гражданско и семейно право (Гражданско и търговско право), публикуван в ДВ, бр. 65 от 08.08.2025 г., съгласно решение на АС на УНСС № 3/25.06.2025 г.

monographic work. Among them, special attention deserves to be drawn to the significant contributions to the mandatory interpretative practice of the Supreme Court of Cassation (SCC) in the study “*Commencement and Duration of the Limitation Period for Periodic Payments (Installments) under Loan Agreements and Bank Credit Agreements (Analysis of Case Law and the Question Referred for Interpretation in Interpretative Case No. 3/2023 of the Supreme Cassation Court, General Assemble of the Civil and Commercial Chamber)*,” published in *Business and Law*, 2023, issue 1, pp. 5–24. The study provides an analytical review of the doctrinal and jurisprudential positions on the practically important question of the commencement of the limitation period for periodic claims under loan and bank credit agreements and the related interpretative case of the Commercial Chamber of the SCC. It should be expressly emphasized that the interpretative conclusions substantiated in this study were fully adopted in Interpretative Ruling No. 3/2023 of 21.11.2024 of the General Assemble of the Civil and Commercial Chamber of the SCC, through which the candidate made a specific contribution to the development of the mandatory interpretative practice of the SCC.

6. Synthesized Assessment of the Main Scientific and Applied Contributions of the Candidates

The habilitation work “*The Monetary Legal Relationship*” is the first monographic study in Bulgarian specialized literature in which the specific legal characteristics of monetary obligations and their corresponding monetary claims are subjected to systematic theoretical analysis, examined as elements of the content of the monetary legal relationship. Taken individually, monetary obligations and monetary claims have been the subject of numerous theoretical studies in Bulgarian doctrine—from university courses in various core disciplines (obligations law, general part of civil law, commercial law, civil enforcement procedure, etc.) to separate monographs, commentaries, and an abundance of scientific articles addressing the emergence, performance, and consequences of non-performance of monetary obligations, and the methods of their enforcement etc. For the first time, however, Assoc. Prof. Tormanov has attempted to justify a broader and more comprehensive doctrinal understanding of the *monetary legal relationship as a distinct legal institute* within the system of our objective law. Although the practical significance of this scholarly thesis will be tested over time, it cannot be denied that the work presented by the candidate is the product of original and in-depth academic inquiry and constitutes an attempt to establish *a general and systematic doctrine of the monetary legal relationship*, including its specific legal features, its content, money as its object, the private-law legal facts giving rise to it, and the issues related to the performance of monetary obligations. In this spirit of contributory value is the author’s effort in Chapter Two to present a general framework of the grounds for the emergence of monetary claims and obligations that constitute private-law legal facts. Although many of these grounds have already been the subject of detailed monographic studies in Bulgarian doctrine (e.g., separate monographs on bank credit agreements, bank guarantees, bills of exchange and promissory notes, cheques, tort liability, unjust enrichment, management of another’s affairs without commission, etc.), their inclusion in Chapter Two of “*The Monetary Legal Relationship*” reflects the author’s intention to substantiate his thesis regarding the monetary legal relationship as an independent legal institute and to develop a broader theoretical concept in this direction. The author has thus demonstrated consistency and systematicity in his scholarly efforts to defend this thesis. In the same spirit should be

Становище от проф. д-он Екатерина Матеева по конкурс за заемане на академичната длъжност „професор“ в УНСС по професионално направление 3.6. Право, научна специалност Гражданско и семейно право (Гражданско и търговско право), публикуван в ДВ, бр. 65 от 08.08.2025 г., съгласно решение на АС на УНСС № 3/25.06.2025 г.

evaluated the exposition in Chapter Three of the work, dedicated to the principal issues related to the performance of monetary obligations. Beyond its general contribution to the development of Bulgarian private-law theory, as well as a number of theoretical propositions, as set out in the summary submitted by the candidate in the present competition procedure, the monograph also contains several specific applied-science contributions, including the author's proposals for improving the legal regulation of monetary claims and obligations.

7. Principal Critical Remarks and Recommendations

It appears to me that the monograph *“The Monetary Legal Relationship”* would have benefited—both in terms of its scholarly contribution and, above all, its practical relevance—if, in the section concerning electronic money addressing crypto currencies (p. 73 of the work), the author had also analyzed the relationship between the notion of “electronic money” and the concepts introduced in Article 3, points 6 and 7 of Regulation (EU) 2023/1114 of the European Parliament and of the Council of 31 May 2023 on markets in crypto-assets, and amending Regulations (EU) No 1093/2010 and (EU) No 1095/2010 and Directives 2013/36/EU and (EU) 2019/1937 (OJ L 150, 9.6.2023, pp. 40–205). These concepts include, first, the “asset-referenced token” as a type of crypto-asset that does *not* constitute an e-money token and aims to maintain a stable value by referencing another value or right, or a combination thereof, including one or more official currencies; and second, the “e-money token” as a type of crypto-asset intended to maintain a stable value by referencing the value of a particular official currency. The second distinction is particularly important given that the token is issued *in exchange for electronic money*, i.e., it is characterized as a stablecoin, which necessitates differentiating it from electronic money. In this regard, it would be useful to examine the „Official Reports of the European Central Bank”, as well as the recommendations of the Basel Committee on Banking Supervision concerning the use of crypto-assets as a means of payment (and the resulting risks related to money laundering, terrorist financing, etc.). Considering the significant practical relevance of these issues, I would recommend that they to be addressed in the next edition of the monograph, all the more so as case law regarding the application of the cited provisions is already beginning to accumulate.

I would like explicitly to emphasize that these and any other possible remarks and recommendations do *not* affect my overall positive assessment of the scientific value and practical relevance of Assoc. Prof. Tormanov's monograph, nor are they of a nature that could diminish its contributions or its usefulness for the development of Bulgarian private-law doctrine, law-making, and judicial practice.

8. Conclusion

Based on the considerations set out above, I find that the candidacy of Assoc. Prof. Dr. Zachary Emilov Tormanov meets all the material legal requirements established in Article 29 (1) of the Act on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria, its implementing rules, and the quantitative and qualitative requirements for holding the academic position of Professor at UNWE, adopted by the Academic Council of UNWE, in the field of higher education 3. Social Sciences, Economics and Law, professional field 3.6. Law (Civil and Family Law).

In view of this, I propose that the esteemed academic jury vote in favor and recommend to the Faculty Council of the Faculty of Law at UNWE that Assoc. Prof. Dr. Zachary Emilov

Становище от проф. д-р Екатерина Матеева по конкурс за заемане на академичната длъжност „професор“ в УНСС по професионално направление 3.6. Право, научна специалност Гражданско и семейно право (Гражданско и търговско право), публикуван в ДВ, бр. 65 от 08.08.2025 г., съгласно решение на АС на УНСС № 3/25.06.2025 г.

Tormanov be elected to the academic position of *Professor* in the field of higher education 3. Social Sciences, Economics and Law, professional field 3.6. Law (Civil and Family Law/Civil and Commercial Law) at the Faculty of Law of UNWE.

Sofia, 13 November 2025

.....
Prof. Dr. Sc. Ekaterina Mateeva